

FULL DE RUTA PER A LA MODERNITZACIÓ DE LA JUSTÍCIA

CONSELL GENERAL DEL PODER JUDICIAL

www.poderjudicial.es

1

Nova Oficina Judicial

La implantació de la nova Oficina Judicial comporta la posada en funcionament d'un sistema innovador d'organització i de funcionament de l'Administració de justícia, d'acord amb les necessitats d'una societat moderna i avançada, com ho és l'espanyola. Va ser aprovada pel Parlament, per mitjà de la reforma de la Llei orgànica del poder judicial de 2003, i permet l'aplicació de tècniques de gestió de mitjans naturals i personals d'última generació.

2

Reestructuració de la planta i la demarcació judicial

És necessari definir un mapa judicial nou, adaptat a l'evolució de les característiques demogràfiques de la població espanyola, que estableixi el número, el tipus i la distribució territorial dels òrgans jurisdiccionals, a la vista de la càrrega de treball que puguin assumir de manera raonable cadascun d'ells.

3

Aplicació de les noves tecnologies (e-Justícia)

Implementar les avantatges ofertes per les noves tecnologies de la comunicació i de la informació (TIC), per millorar el funcionament de l'Administració de justícia, i prestar un servei amb la millor qualitat i eficàcia que sigui possible.

4

Carta de drets i Pla de transparència judicial

Millora de la qualitat del servei prestat al ciutadà, i organitzar les mesures necessàries per avançar cap a una justícia més transparent, més comprensible, més atenta, y adaptada a les necessitats específiques de les persones vulnerables.

5

Seguiment i millora de l'activitat dels òrgans judicials

Promoure la millora de l'activitat dels òrgans judicials, perfeccionar instruments que en permetin un seguiment i un control adequats, desenvolupar incentius per promoure una major qualitat en la prestació del servei, i establir mecanismes que possibilitin un millor tractament de les situacions d'interinitat.

6

Impuls de les reformes orgàniques i Processals

Impulsar l'aprovació d'aquelles reformes legislatives, tant en l'àmbit del dret orgànic com en matèria processal, que siguin necessàries per avançar en el procés de modernització de l'Administració de justícia i per reduir el número d'assumpes sotmesos a la decisió dels jutjats i els tribunals (litigiositat).

8

Estatut dels membres de la carrera judicial

Modernitzar l'estatut dels jutges i els magistrats, dels seus drets i deures en l'àmbit professional, de manera que es pugui millorar l'exercici de la funció jurisdiccional (jutjar i fer executar el que s'ha jutjat) en benefici dels ciutadans.

7

Organització territorial de l'Estat

Potenciar l'activitat de les Sales de govern, com a òrgans de govern del poder judicial, realitzat les adaptacions necessàries en relació amb l'organització territorial de l'Estat i del desenvolupament de les previsions estatutàries, i garantir els drets lingüístics dels ciutadans en les comunitats autònomes amb llengua oficial pròpia.

El Parlament haurà de reformar 14 lleis importants per fer realitat la transformació que persegueix

- Llei d'enjudiciament civil: 498 apartats.
- Llei d'enjudiciament criminal: 194 apartats.
- Llei d' hipoteca mobiliària i penyora sense desplaçament de possessió: 2 apartats.
- Llei d'extradició passiva: 5 apartats.
- Llei canviària i del xec: 1 apartat.
- Llei de patents: 1 apartat.
- Llei d'ajudes i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual: 1 apartat.
- Llei de procediment laboral: 166 apartats.
- Llei d'assistència jurídica gratuïta: 5 apartats.
- Llei de condicions generals de contractació: 1 apartat.
- Llei reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa: 60 apartats.
- Llei concursal: 47 apartats.
- Llei d'arbitratge: 3 apartats.

La Nova Oficina Judicial, Eix central per a la modernització de l'Administració de justícia

El 2003 el Parlament va aprovar la implantació de la Nova Oficina Judicial. Amb això es pretenia posar al dia l'Administració de justícia, introduir els sistemes d'organització i la tecnologia adaptada en els trenta anys anteriors per bancs, grans corporacions, mitjanes i petites empreses i administracions, i augmentar així l'eficàcia i la productivitat fins a nivells desconeguts en el passat.

Això no obstant, per tal que la implantació esmentada sigui efectiva cal modificar 14 lleis processals. Una iniciativa compresa en el **Projecte de Llei de reforma de la legislació processal per a la implantació de la Nova Oficina Judicial**, ara en procés de negociació a les Corts.

El CGPJ, per la seva part, té la responsabilitat d'elaborar un **nou reglament –d'homogeneïtzació dels serveis comuns processals-** de manera que la Nova Oficina Judicial pugui funcionar amb garanties en el dia a dia.

El pas següent, i segurament el més difícil, és es **de modificar els espais, les oficines, i reorganitzar el personal** que, majoritàriament, quedarà sota la direcció del Secretari Judicial, qui també assumeix les competències de la tramitació processal, ara en mans dels jutges. Aquests últims quedarien lliures per concentrar-se en la seva funció principal: jutjar i executar el que es jutgi.

Funcions com citar les parts, resoldre els defectes processals dels escrits, impulsar el trasllat dels documents presentats per una part a l'altra, ara passarà a les mans dels secretaris judicials. **Al Ministeri, a les Conselleries de Justícia de les Comunitats Autònomes i al CGPJ els queda mantenir la coordinació i l'enteniment vitals** perquè la maquinària funcioni bé.

Organització bàsica de l'Oficina Judicial actual

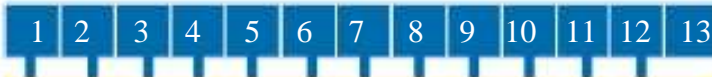
Composició per a cada jutjat: 1 jutge, 1 secretari judicial i entre 7 i 9 funcionaris

En el sistema actual d'organització bàsica de l'Oficina Judicial els jutjats són, de fet, illes desconnectades entre elles. Sobre aquestes línies hi ha un exemple. Estan formades, des de la seva configuració, en el segle XIX, per un jutge, un secretari judicial i, generalment, entre 7 i 9 funcionaris. Treballen com es feia antigament en les sucursals bancàries, on una multitud d'empleats atenia els clients. Avui, la major part d'aquestes gestions es fa a través d'un caixer automàtic, d'Internet o de telèfons mòbils

Nova Oficina judicial

Composició per a cada jutjat: 1 jutge i 2 funcionaris
1 secretari judicial (de vegades el secretari judicial podrà atendre diversos jutjats)

Serveis comuns que treballen per als jutjats

Direcció: secretaris judicials
Composició: 80 funcionaris, aproximadament

La Nova Oficina Judicial suposa una transformació radical de la manera de treball i d'organització. En els jutjats es creen unitats de suport al jutge, en les quals ofereixen els serveis –generalment- dos funcionaris. Es creen serveis comuns, que són departaments al servei dels jutjats i que estan dirigits per secretaris judicials. D'aquesta manera, s'accelera, en combinació amb l'aplicació de noves tecnologies, el funcionament de la maquinària judicial com no havia passat abans en la història.

membres del servei d'inspecció del CGPJ tenen molt avançada una radiografia de la situació en què es troben els jutjats i els tribunals. Tenen com a objectiu central redefinir la càrrega de treball que cadascun dels 3.585 òrgans jurisdiccionals poden assumir.

Reestructuració de planta i demarcació judicial

Càrrega de treball

La informació dels inspectors dels CGPJ permetrà conèixer amb precisió la quantitat de treball de què poden fer-se càrrec, a dia d'avui i de manera eficient, cada òrgan judicial.

Nova Planta Judicial

Les dades recollides, al mateix temps, permetran establir el número d'òrgans judicials que calen a Espanya i es podrà redefinir una nova Planta Judicial, més en concordança amb les necessitats de la ciutadania.

Una de les noves figures que es contemplen és la creació del jutge sense plaça concreta, per tal de cobrir les situacions d'interinitat. Aquests "jutges volants" estarien adscrits als presidents dels Tribunals Superiors de Justícia.

Nou Mapa Judicial

Distribució dels òrgans en el territori i per tipis d'òrgans, segons les noves necessitats.

LA PLANTA JUDICIAL ESPANYOLA data del 1998, que va ser quan es va aprovar la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i planta judicial. Aleshores Espanya tenia 38.872.628 habitants. Tot i haver estat sotmesa a modificacions puntuals durant els 21 anys de vigència, aquestes modificacions no cobreixen totes les necessitats de la societat espanyola actual, marcada per un creixement demogràfic important (ja som 46.157.822 ciutadans, d'acord amb l'Institut Nacional d'Estadística) y un augment lògic de litigiositat.

Ja no som els que érem i els mitjans amb què comptàvem s'han demostrat ser insuficients. Per aquests motius, el CGPJ està treballant contra rellotge en la revisió de tots els òrgans judicials amb la finalitat de definir una nova planta i un nou mapa judicial –número d'òrgans judicials i distribució-. Tots dos han de respondre a les característiques demogràfiques actuals per mitjà de l'establiment d'una distribució equitativa de la feina que realitzen els jutges en cada òrgan judicial, en funció del número de casos que tinguin en les mans i de la complexitat qui tinguin.

Aplicació de les noves tecnologies (e-Justícia)

Els ciutadans, per relacionar-se amb l'Administració de justícia, tenen l'obligació de fer-ho a través del paper. Per acabar amb aquest anacronisme, poder establir l'expedient electrònic i implementar les noves eines tecnològiques de la informació i la comunicació és necessari avançar en tres fronts molt definits:

1. Dotació de mitjans materials necessaris.
2. Marc normatiu adequat i compliment del Test de compatibilitat del CGPJ –per tal que els sistemes informàtics de les comunitats autònomes i del Ministeri de Justícia puguin “parlar entre ells”-.
3. Col·laboració entre els diferents actors de la justícia.

Amb tot això s'aconseguirà aplicar les noves tecnologies de la comunicació i de la informació i millorar el funcionament de l'Administració de justícia, per tal d'oferir un servei de més qualitat i eficàcia.

És obligatori utilitzar-lo i que tots els assumptes es registrin d'acord amb els mateixos paràmetres.

Comunicació

Cal aconseguir la interoperativitat entre els diferents sistemes informàtics dels òrgans judicials per tal d'obtenir les dades necessàries per realitzar bé la feina:

- Amb altres òrgans judicials,
- Amb altres administracions i entitats (Fiscalia, Policia, Agència Tributària, Seguretat Social, etc.).

Expedient judicial digital

- Per implantar l'Oficina Judicial és imprescindible realitzar es tràmits per via telemàtica (sense paper). Es tracta de substituir el paper dels processos judicials.
- Comunicacions electròniques (firma digital, SMS, eines web, etc.)
- Garantir als ciutadans el dret a realitzar actes processals per mitjans digitals, com per exemple el que es fa en els bancs.

En les comunitats autònomes amb competències transferides s'utilitzen sistemes informàtics diferents, de manera que resulta molt difícil, per exemple, verificar si un acusat amb una causa oberta a Andalusia en té una altra de pendent a Astúries. Això ha de canviar. Sense una compatibilitat perfecta entre els diferents sistemes serà impossible compartir informació que, en definitiva, constitueix una de les premisses bàsiques que justifiquen la modernització de la justícia.

Objectius finals

- Aconseguir que els òrgans judicials disposin de forma àgil de tota la informació necessària per desenvolupar la seva tasca de manera eficaç. En definitiva, es tracta de millorar la interoperativitat del sistema.
- Garantir els drets dels ciutadans a relacionar-se amb l'Administració de justícia a través de mitjans electrònics.
- Aconseguir millorar l'organització del treball en els òrgans judicials, facilitar la implementació del nou model d'oficina judicial.
- Facilitar l'adopció de decisions de política judicial.
- Millorar els mitjans tècnics de la sala de visites.

Carta de drets i Pla de transparència judicial

Una justícia més atenta amb la
ciutadania, més comprensible
i més transparent

Només s'estima el que es coneix; del que es desconeix se'n té por o menyspreu. Que l'Administració de justícia sigui coneguda pels ciutadans i entesa com a pròpia és una dels grans reptes a què aquest servei públic ha de fer front. Una comesa en què hi han de jugar un paper molt important els 50.000 funcionaris que en formen part a tot Espanya.

OBJECTIUS

Una justícia atenta amb la ciutadania

GARANTIR EL DRET dels ciutadans de ser atesos de forma respectuosa i adaptada a les circumstàncies psicològiques, socials i culturals (puntualitat en les actuacions judicials, evitar la reiteració de compareixers, explicació de les causes de suspensió, etc.).

Una justícia comprensible

UTILITZAR UN LLENGUATGE que permeti que el ciutadà entengui les notificacions, citacions, emplaçaments i requeriments, així com el contingut de les resolucions judicials i dels judicis i compareixences en què intervingui.

Una justícia transparent

GARANTIR QUE ELS CIUTADANS rebin informació sobre els diferents aspectes del funcionament dels òrgans judicials (legislació, durada dels procediments, càrrega de treball...), així com sobre el contingut i l'estat del procés pel qual es veu afectat.

Una justícia adaptada a les persones vulnerables

LES PERSONES MÉS VULNERABLES (menors, víctimes del delictes, immigrants, persones amb discapacitat sensorial, física o psíquica...) han de rebre per part de l'Administració de justícia un tractament adequat a les circumstàncies singulars, de manera que es garanteixi la tutela judicial efectiva dels seus drets.

Protecció de les dades de caràcter personal dels ciutadans

Garantir la tutela efectiva d'aquests drets en l'actuació dels jutjats i dels tribunals. "(arxius judicials, sistemes informàtics, sentències...). Entre les actuacions previstes, destaca una reforma en la matèria del Reglament 1/2005 d'Aspectes Accesoris de les Actuacions Judicials.

ACCIONS

Programa d'actuació per a l'efectivitat de la Carta de Drets o del Pla de Transparència

Catàleg de bones pràctiques derivades de les dades i de l'experiència de la Unitat d'Atenció Ciutadana del CGPJ, millora del sistema de queixes i suggeriments dels ciutadans sobre el funcionament de l'Administració de justícia, fulls informatius i informació en pàgines web.

Fòrum permanent sobre la qualitat de la justícia

Creació d'un espai que permeti el diàleg, la col·laboració i la coordinació d'actuacions entre les diferents institucions, entitats professionals i persones que prestin serveis al sistema judicial.

Pla d'acció per a l'aplicació de les 100 regles de Brasília

Regles aprovades a Brasília, el març de 2008, sobre l'accés a la justícia per part de persones en condició de vulnerabilitat.

CARTA DE DRETS DELS CIUTADANTS DAVANT LA JUSTÍCIA

El CGPJ considera que és necessari incentivar el treball de qui presten serveis en l'Administració de justícia, així com perfeccionar els instruments que permetin un seguiment i un control de l'activitat judicial. Amb això, s'aconseguirà enfortir la independència del jutge, millorar l'eficàcia del tribunal, i garantir l'accés del ciutadà a la justícia.

Seguiment i millora de les activitats dels òrgans judicials

INSPECCIÓ A DISTÀNCIA, ALARMES I DADES ESTADÍSTIQUES EN TEMPS REAL. L'aplicació de les noves tecnologies perfeccionarà la inspecció i el seguiment de l'activitat judicial. Resulta imprescindible avançar en la implementació d'un model on la Font d'informació siguin les dades registrades en les pròpies aplicacions de gestió processal que fan servir els jutges i els tribunals, però aquesta recopilació de dades s'ha d'unificar.

INCENTIUS A L'ACTIVITAT JUDICIAL. Fomentar la qualitat del treball a través de premis, de reconeixements de bones pràctiques i d'altres incentius.

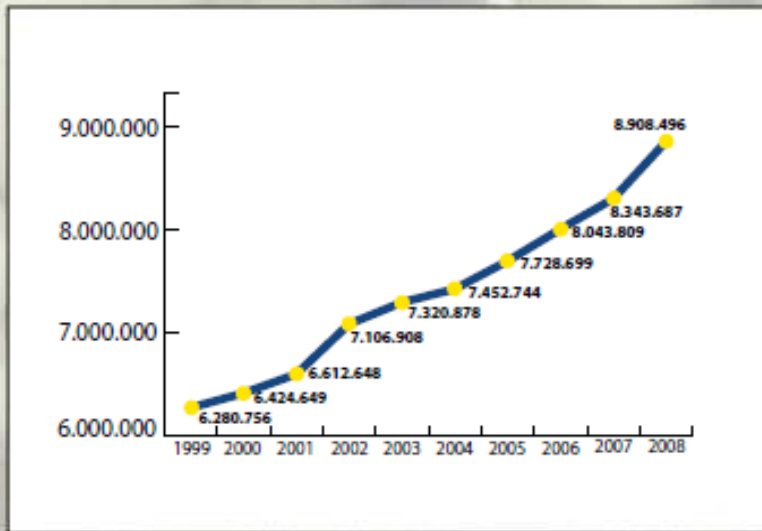

Es pretén millorar la qualitat del treball dels òrgans judicials i conèixer la realitat dels jutjats per poder prendre millors decisions.

PROGRAMA D'AVALUACIÓ DE LA QUALITAT de la justícia i valoració de l'activitat dels jutges i els magistrats (quants assumptes han de resoldre, com ho han de fer, mesurar-ne l'eficàcia i la dedicació).

FOMENTAR AL MÀXIM LA PROFESSIONALITAT, cuidar la formació en els supòsits imprescindibles d'interinitat (jutges, secretaris i funcionaris), arbitrar els procediments oportuns per a la revisió urgent i automàtica de vacants de funcionaris de l'Administració de justícia per persones adequadament capacitades.

FULL DE RUTA PER A LA MODERNITZACIÓ DE LA JUSTÍCIA

Reduir la litigiositat

Des de 1999, Espanya ha experimentat un augment constant de la litigiositat, tal com es pot veure en el gràfic adjunt.

D'acord amb l'estela de la Unió Europea, cal analitzar les fórmules que en puguin permetre la reducció, i que optimitzin les escales de recursos disponibles en l'Administració de justícia.

Per això, cal impulsar l'aprovació d'aquelles reformes legislatives, tant en l'àmbit del dret orgànic com en matèria processal, que resultin imprescindibles per aprofundir en el procés de modernització de la justícia i reduir així el número d'assumptes que acaben cada any en els jutjats i els tribunals.

Impuls de reformes orgàniques i processals per donar solucions més àgils a la justícia

El gràfic de l'esquerra representa la fase final d'un procés de mediació penal en el qual la víctima i l'agressor s'asseuen a la taula amb el jutge, el fiscal, l'advocat defensor i el/els mediador/s per aconseguir tancar l'acord. La base de la mediació penal és la justícia restaurativa, per la qual s'intenta que la víctima obtingui una explicació i una compensació. A canvi, en la condemna el jutge aplica els atenuants que permeti la Llei. Des de 2005, el CGPJ desenvolupa un projecte de mediació penal per a adults, en el qual hi participen 30 òrgans judicials a tota Espanya.

La mediació penal i civil, una solució

Seguint l'experiència d'altres països del nostre entorn europeu, es preveu un impuls de la mediació com un instrument provadament eficaç en la resolució de conflictes per dos motius:

- La **MEDIACIÓ ÉS POSITIVA PER LES PARTS**, els protagonistes de la resolució del conflicte, que assumeixen l'acord de manera lliure, i faciliten l'acompliment voluntari futur de les seves condicions; i suposa l'obtenció d'una solució més ràpida i àgil del conflicte.
- La **MEDIACIÓ ÉS POSITIVA PER AL SISTEMA JUDICIAL**, perquè redueix la càrrega de treball dels jutjats i els tribunals, amb l'estalvi consegüent dels grans costos que sempre genera el procés judicial.

Altres reformes legislatives

Judicis ràpids civils

Nou procés penal

Doble instància penal

Reforma de cassació civil

Processos civils regulats en normes de la Unió Europea

Desjudicialització dels Registres civils

Òrgans específics per a la resolució de conflictes

Desenvolupament de les previsions estatutàries.

Estatut dels membres de la carrera judicial

Modernitzar l'Estatut dels jutges i els magistrats per millorar l'exercici de la funció jurisdiccional en benefici dels ciutadans

DOTAR DE MÉS AGILITAT I TRANSPARÈNCIA ELS NOMENAMENTS DELS JUTGES I ELS MAGISTRATS tant discrecionals (magistrats del Tribunal Suprem, presidents, ...) com de caràcter reglat (règim ordinari de previsió de destinacions).

ARBITRAR UN SISTEMA ADEQUAT I EFICAC DE SUBSTITUCIÓ JUDICIAL, i millorar aquells aspectes necessaris per donar una millor resposta judicial als ciutadans.

ANÀLISI DEL FUNCIONAMENT DEL SISTEMA D'ESPECIALITZACIÓ DE JUTGES, millorant aquells aspectes necessaris per a donar una millor resposta judicial als ciutadans."

MILLORAR LES RELACIONS DELS JUTGES AMB EL CGPJ I ELS ALTRES ÒRGANS DE GOVERN DEL PODER JUDICIAL (Sales de Govern de Tribunals Superiors de Justícia, ...) a través d'un règim més adequat de publicitat dels acords que s'adoptin, i utilitzant els avantatges derivats de les noves tecnologies (firma digital, instruments Web, fòrums virtuals, tramitació digital dels expedients, ...).

ENFORTIR LES RELACIONS AMB LES ASSOCIACIONS JUDICIALS, especialment a través de l'aprovació d'un Reglament regulador del marc d'actuació.

REFLEXIONAR SOBRE LA PRÒPIA ESTRUCTURA DE LA CARRERA JUDICIAL i sobre el model per accedir-hi.

- Reformes LOPJ:
 - Supressió trasllat forçós per ascens a magistrat.
 - Supressió de la preferència derivada de la permanència "immediatament anterior" en un ordre jurisdiccional.
- Regulació de la figura dels "jutges volants" (titulars per substitucions i reforços).
- Reforma del Reglament de Carrera Judicial.
 - Per avançar en la conciliació entre la vida laboral, familiar i personal.
- Nova instrucció reguladora del règim de substitucions, de conformitat amb el Ministeri de Justícia.
- Règim de presentació d'escrits en format digital davant del CGPJ i de les Sales de Govern.
- Anàlisi d'un Reglament d'associacions.

- Revisió del règim de funcionament de l'especialització.
- Sistema de prevenció de riscos laborals.
- Millora del sistema de jubilació per edat i per incapacitat; retribució adequada i altres aspectes de protecció social del jutge.
- Reflexió sobre un possible nou sistema de substitucions.

- Carrera judicial. Anàlisi d'elements rellevants per al futur: el model d'accés, el número i el tipus de categories professionals existents actualment, els criteris per a la promoció d'una categoria o una altra, els requisits objectius (antiguitat i d'altres) que s'hagin de tenir en compte per accedir a un lloc o destinació determinats.
- Reflexió sobre una possible estructura funcional dels òrgans judicials unipersonals d'una mateixa circumscripció. Es tracta de valorar els avantatges i els inconvenients derivats d'una possible nova organització funcional pròpia dels òrgans col·legiats.

7

Organització Territorial de l'Estat

Potenciar les sales de Govern, com a òrgans de govern del poder judicial en el territori de cada Tribunal Superior de Justícia

- **REFORÇ DE MITJANS PERSONALS I MATERIALS.**

- **IMPLEMENTACIÓ D'UN SISTEMA INFORMATITZAT DE GESTIÓ GOVERNATIVA, QUE PERMETI LA TRAMITACIÓ DELS EXPEDIENTS.**

- Experiència pilot a Balears (actualment) i a quatre Tribunals Superiors de Justícia més (2009).
- Extensió a tot l'Estat.

- **REFORÇ COMPETENCIAL.**

Sobre aquestes línies, l'entrada principal del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, un dels 117 que existeixen a Espanya. El concurs fonamental de les Sales de Govern dels TSJ en el procés de modernització de l'Administració de justícia és fonamental, al igual que el compromís de les Conselleries de Justícia de les comunitats autònomes amb competències transferides

Adequar el marc de participació de les comunitats autònomes amb competències en matèria de justícia

La participació de les comunitats autònomes és una peça clau per al funcionament adequat del sistema d'Administració de justícia.

- **DESENVOLUPAR LES PREVISIONS ESTATUTÀRIES.**
- **ESTABLIR MECANISMES DE COL·LABORACIÓ, DE COORDINACIÓ I DE DIÀLEG.**

Garantir els drets lingüístics dels ciutadans en les comunitats autònomes amb llengua oficial pròpia.

Carta Europea de Llengües regionals o minoritàries del Consell d'Europa, aprovada a Estrasburg el 5 de novembre de 1992 i ratificada per Espanya el 2001

FULL DE RUTA PER A LA MODERNITZACIÓ DE LA JUSTÍCIA

AQUEST FULL DE RUTA respon al Pla de Modernització de la justícia aprovat a Madrid pel Ple del Consell General del Poder Judicial el 12 de novembre de 2008.

A l'Administració de justícia hi conflueixen responsabilitats de diverses entitats públiques: el CGPJ, el Ministeri de Justícia, i les comunitats autònomes amb competències en la matèria.

En aquest sentit, cal tenir present que el CGPJ no té facultats pressupostàries sobre els mitjans materials i el personal al servei de l'Administració de justícia. Aquestes competències estan atribuïdes al Ministeri de justícia i a les comunitats autònomes dins dels seus àmbits respectius.

Després de l'aprovació del Pla de Modernització de la Justícia, el CGPJ pretén contribuir al procés de modernització judicial no només per mitjà de les mesures que es troben dins de la seva competència, sinó també a través de l'impuls d'aquelles altres que corresponguin a altres organismes públics, tot dins d'un marc de diàleg constructiu, de col·laboració i de coordinació d'actuacions.